

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE

21.03.2007. godina
Beograd

ev. 156/07

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Predraga Trifunovića, predsednika veća, Jasminke Stanojević, Vesne Popović, Mirjane Grubić i Ljiljane Ivković-Jovanović, članova veća, u parnici tužilaca AA i BB, čiji je punomoćnik AB, advokat, protiv tužene Države Srbije – Ministarstvo odbrane, VP vv, radi naknade štete, odlučujući o revizijama tužilaca i tužene, izjavljenim protiv presude Okružnog suda u Kraljevu Gž. 1661/06 od 18.10.2006. godine, u sednici održanoj 21.03.2007. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE, kao neosnovana, revizija tužene izjavljena protiv presude Okružnog suda u Kraljevu Gž. 1661/06 od 18.10.2006. godine.

ODBACUJE SE, kao nedozvoljena revizija tužilaca izjavljena protiv presude Okružnog suda u Kraljevu Gž. 1661/06 od 18.10.2006. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Kraljevu P. 531/04 od 19.06.2006. godine, stavom prvim izreke obavezana je tužena da tužiocima naknadi materijalnu štetu i to 80.983,00 dinara na ime troškova podizanja nadgrobnog spomenika, 32.282,00 dinara na ime troškova sahrane, 44.198,00 dinara na ime troškova za izdavanje podušja i 12.342,00 dinara za nabavku crnine, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od 19.04.2006. godine pa do isplate. Stavom drugim izreke obavezana je tužena da naknadi tužiocima nematerijalnu štetu za pretrpljene duševne bolove zbog smrti sina u visini od po 492.559,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 29.05.2006. godine pa do konačne isplate. Stavom trećim izreke obavezana je tužena da naknadi tužiocima troškove parničnog postupka od 453.850,00 dinara.

Presudom Okružnog suda u Kraljevu Gž. 1661/06 od 18.10.2006. godine, u stavu prvom izreke preinačena je prvostepena presuda i to u stavu drugom izreke, tako što je obavezana tužena da tužiocima na ime naknade nematerijalne štete za pretrpljene duševne bolove zbog smrti sina isplati iznos od po 400.000,00 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom na ove iznose počev od 19.06.2006. godine do isplate, dok je preko dosuđenog iznosa, a do traženih po 492.559,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom na te iznose za period od 29.05.2006. godine do 19.06.2006. godine, tužbeni zahtev odbijen kao neosnovan.

Stavom drugim izreke prvostepena presuda je u ostalom delu (stav prvi i treći izreke) potvrđena, a žalba tužene odbijena kao neosnovana.

Protiv pravnosnažne presude donesene u drugom stepenu, tužioci su blagovremeno izjavili reviziju zbog pogrešne primene materijalnog prava, a tužena blagovremenom revizijom pravnosnažnu presudu pobija zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni sud je ispitao pobijanu presudu u smislu člana 399. ZPP ("Službeni glasnik RS" br. 125/04) i našao da je revizija tužene neosnovana.

U postupku, nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačka 9. ZPP, na koju Vrhovni sud pazi po službenoj dužnosti, a ni bitne povrede iz tačke 12. istog stava, na koju se u reviziji ukazuje, jer pobijana presuda sadrži jasne i potpune razloge o odlučnim činjenicama, koje nisu protivurečne zapisnicima o datim iskazima i pribavljenim ispravama, a ocenjeni su i žalbeni navodi od odlučnog značaja.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužioci su roditelji sada pokojnog PP, rođenog 19__ godine, koji se u vreme ratnog stanja, u periodu od 24.03. do 04.04.1999. godine nalazio u rezervnom sastavu VJ - VP vv. Dana 04.04.1999. godine, prilikom odmora jedinice u selu GG pokojni PP je sedeo sa još par vojnika i konzumirao alkohol sa znanjem pretpostavljenih starešina, s tim što je njegov prvi pretpostavljeni, napustio jedinicu, ne određivši svog zamenika niti razvodnika straže. U takvoj situaciji, sin tužilaca (iako je već konzumirao alkohol), ostao je naoružan na straži, te je oko 22,30 časova u prisustvu vodnika DD, izvršio samoubistvo. Pre odlaska na ratište, pokojni PP je bio socijalno angažovan, druželjubiv i nisu postojali tragovi bilo kakvih duševnih obolenja. Na osnovu nalaza i mišljenja sudskog veštaka, nižestepeni sudovi su utvrdili visinu nužnih materijalnih troškova koje su tužioci imali na ime podizanja nadgrobnog spomenika (80.983,00 dinara), pripremu hrane i pića za sahranu (32.282,00 dinara) i podušja (44.198,00 dinara) kao i kupovinu crnine (12.342,00 dinara), a koji je određen po prosečnim cenama i mesnim običajima sredine u kojoj je pokojni živio i u kojoj je sahranjen, s tim što

je odbijen deo troškova koje je tužena nadoknadila tužiocima.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, pravilno su nižestepeni sudovi utvrdili odgovornost tužene, u smislu člana 173. i 174. Zakona o obligacionim odnosima, nalazeći da je samoubistvo pokojnog PP rezultat njegovog reagovanja na ratne okolnosti (stanje povećane opasnosti i straha za sopstveni život i telo zbog suočavanja sa posledicama ratnih dejstava), kada mu je, propustom nadležnih starešina, dozvoljeno da pod dejstvom alkohola, naoružan, bude na borbenom zadatku – straži.

Propust tužene, nepreduzimanje mera radi očuvanja života i zdravlja poverenih ljudi, u konkretnom slučaju ogleda se u činjenici da su pretpostavljene starešine imale saznanje o konzumiranju alkohola u jedinici i to nisu sprečili, a potom su dozvolili da pokojni PP, pod dejstvom alkohola ostane naoružan i čak ostavljen na straži, gde je i došlo do štetnog događaja. S obzirom da je tužena mogla predvideti posledicu koja je nastupila, te ju je mogla, preduzimanjem odgovarajućih mera sprečiti, to pravilno nižestepeni sudovi nalaze da nema mesta isključenju odgovornosti tužene primenom člana 177. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima.

Tužioci imaju pravo na pravičnu naknadu nematerijalne štete za pretrpljene duševne bolove zbog smrti bliskog lica – sina (član 200. stav 1. ZOO), čiju je visinu drugostepeni sud pravilno utvrdio.

Tužioci su živeli u zajedničkom domaćinstvu sa sada pokojnim PP, koji im je sin jedina i koji je poginuo u dvadeset devetoj godini života. Zbog bliskog srodstva i jake emocionalne vezanosti sa njim, kao i okolnosti pod kojima je izgubio život, tužioci su trpeli i nesumnjivo trpe i danas velike duševne bolove, koji opravdavaju dosuđivanje pravične novčane naknade u smislu člana 200. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima.

Iznos od po 400.000,00 dinara na ime naknade ovog vida nematerijalne štete tužiocima i po nalaženju Vrhovnog suda je adekvatno odmeren uz ispravnu primenu člana 200. stav 2. ZOO, a u smislu člana 223. ZPP.

Dosuđena naknada nematerijalne štete, određena je prema značaju povređenog dobra i cilja kome naknada služi, uz pravilnu ocenu svih okolnosti značajnih za odluku o visini naknade nematerijalne štete. Navedene iznose opravdava i jačina i karakter duševnih bolova zbog pogibije sina. Pravična naknada nematerijalne štete kao oblik otklanjanja štetnih posledica sastoji se u isplati sume novca kao satisfakcije za pretrpljenu nematerijalnu štetu, da bi se kod oštećenih uspostavila psihička i emotivna ravnoteža koja je postojala pre štetnog događaja, u meri u kojoj je to moguće, a za patnje i bolove koje su tužioci trpeli i koje nesumnjivo trpe i danas. Pri tom, pravična novčana naknada ne sme biti cilj, već mora biti sredstvo za ublažavanje pretrpljene nematerijalne štete, a ne sme pogodovati ni težnjama koje nisu spojive sa njenom prirodom i svrhom (komercijalizacija ličnih dobara i podsticanje lukrativnih motiva).

Tužiocima su, pravilnom primenom odredaba člana 189. stav 1. i 2. i člana 193. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima, dosuđeni materijalni troškovi koje su imali zbog smrti sina, a koji se odnose na troškove sahrane, podušja, nabavku crnine i podizanja nadgrobnog spomenika, pri čemu su uzeti u obzir uobičajeni troškovi i po prosečnim cenama u sredini u kojoj je pokojni PP živeo i sahranjen, u vreme donošenja sudske odluke (člana 189. stav 2. i 193. stav 1. ZOO). Pri tom, ovako dobijen iznos materijalnih troškova, pravilno je umanjeno za deo za koji su tužioci već obeštećeni od strane tužene.

Na osnovu odredbe člana 405. stav 1. ZPP, odlučeno je kao u stavu prvom izreke.

Ispitujući dozvoljenost revizije tužilaca na osnovu člana 382. stav 2. i člana 389. stav 2. Zakona o parničnom postupku ("Službeni list SFRJ" br. 4/77... "Službeni list SRJ" br. 3/02), koji se primenjuje na osnovu člana 491. stav 4. ZPP ("Službeni glasnik RS" br. 125/04), Vrhovni sud Srbije je našao da revizija tužilaca nije dozvoljena, jer je izjavljena protiv presude protiv koje se po zakonu ne može podneti.

Tužbeni zahtev u ovoj pravnoj stvari odnosi se na potraživanje u novcu. Tužioci su podneli tužbu 28.02.2002. godine. Vrednost predmeta spora revizijom pobijanog dela pravnosnažne presude, u odnosu na tužioce pojedinačno ne prelazi 300.000,00 dinara (po 92.559,00 dinara).

Naime, u imovinsko-pravnim sporovima, u kojima se tužbeni zahtev odnosi na potraživanje u novcu, dozvoljenost revizije ceni se prema odredbama Zakona o parničnom postupku, koje su važile na dan podnošenja tužbe.

Prema članu 382. stav 2. Zakona o parničnom postupku, posle izmena izvršenih članom 8. Zakona o izmenama ZPP ("Službeni list SRJ" br. 3/02, koje su stupile na snagu 26.01.2002. godine), a koji je bio na snazi kada je podneta tužba, revizija nije dozvoljena u imovinsko-pravnim sporovima u kojima se tužbeni zahtev odnosi na potraživanje u novcu, ako vrednost predmeta spora pobijanog dela pravnosnažne presude ne prelazi 300.000,00 dinara.

Kako vrednost predmeta spora revizijom pobijanog dela pravnosnažne presude, u odnosu na tužioce pojedinačno, ne prelazi 300.000,00 dinara, revizija nije dozvoljena prema odredbi člana 382. stav 2. ZPP.

Na osnovu člana 392. Zakona o parničnom postupku, odlučeno je kao u stavu drugom izreke.

Predsednik veća – sudija,

Predrag Trifunović, s.r.

Za tačnost otpavka

Upravitej pisarnice

Mirjana Vojvodić

nn